

Tuomion täytäntöönpanomenettelyt - Slovakia

SISÄLLYSLUETTELO

- 1 Mitä täytäntöönpano siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa tarkoittaa?
- 2 Mille viranomaisille täytäntöönpanoa koskeva toimivalta kuuluu?
- 3 Millä edellytyksillä päätös täytäntöönpanosta voidaan antaa?
 - 3.1 Menettely
 - 3.2 Tärkeimmät edellytykset
- 4 Täytäntöönpanotoimien tarkoitus ja luonne
 - 4.1 Minkä tyyppinen varallisuus voi olla täytäntöönpanon kohteena?
 - 4.2 Mitä vaikutuksia täytäntöönpanotoimilla on?
 - 4.3 Mikä on täytäntöönpanotoimien voimassaoloaika?
- 5 Voiko täytäntöönpanopäätökseen hakea muutosta?
- 6 Sovelletaanko täytäntöönpanoon mitään rajoituksia, esimerkiksi velallisen suojaa koskevien sääntöjen tai määräaikojen perusteella?

1 Mitä täytäntöönpano siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa tarkoittaa?

Riita-asioita koskevan siviiliprosessilain (*Civilný sporový poriadok*), nro 160/2015 232 §:n 1 momentin mukaisesti täytäntöönpanokelpoisuus liittyy sellaiseen tuomioistuimen päätökseen, jossa määrätään velvoite noudattaa päätöstä. Se mahdollistaa päätöksen suoran ja välittömän täytäntöönpanon oikeudellisin keinoin. Lukuun ottamatta tapauksia, joihin liittyy alaikäisiä lapsia, siviili- ja kauppaoikeudellisia asioita koskevien päätösten täytäntöönpanosta säädetään ulosottomiehiä ja täytäntöönpanomenettelyjä koskevassa muutoslaissa nro 233/1995, sellaisena kuin se on muutettuna (ulosottolaki) (*Exekučný poriadok*). Tämän lain mukaan vain sellainen päätös, joka on täytäntöönpanokelpoinen, voidaan katsoa täytäntöönpanoasiakirjaksi. Ulosottolaissa täytäntöönpanokelpoinen tuomioistuimen päätös määritellään täytäntöönpanoasiakirjaksi, jos siinä annetaan jokin oikeus, määrätään jokin velvoite tai jos se vaikuttaa varallisuuteen. Ulosottolain 4 §:ssä mainitaan myös muita täytäntöönpanoasiakirjoja, joiden nojalla täytäntöönpano voidaan toteuttaa, mukaan luettuina ulkomailta annetut ja notaarin vahvistamat asiakirjat.

Alaikäisiä koskeviin tapauksiin liittyvien päätösten täytäntöönpanosta ei säädetä ulosottolaissa vaan hakemuslainkäytön alaan kuuluvia siviiliasioita koskevan lain (*Civilný mimosporový poriadok*) nro 161/2015 370 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä. Tätä lakia sovelletaan seuraavia asioita koskevien päätösten täytäntöönpanoon:

- alaikäisen lapsen huoltajuus, tapaamisoikeudet tai muut alaikäistä koskevat velvoitteet paitsi maksuvelvoitteet
- alaikäisen lapsen palauttaminen ulkomailta luvattoman poisviemisen tai palauttamatta jättämisen yhteydessä
- erityislainsäädäntö tai kansainvälinen sopimus, johon Slovakia on sitoutunut ja joka sisältää sopimuksen tai virallisen asiakirjan täytäntöönpanon asiassa, joka koskee alaikäisen lapsen huoltajuutta, tapaamisoikeuksia tai muita alaikäiseen liittyviä velvoitteita paitsi maksuvelvoitteita.

Jäljempänä siis erotetaan toisistaan ulosottolain piiriin kuuluvien päätösten täytäntöönpano ja hakemuslainkäytön alaan kuuluvien päätösten täytäntöönpano.

2 Mille viranomaisille täytäntöönpanoa koskeva toimivalta kuuluu?

Ulosottolain mukainen täytäntöönpano

Täytäntöönpanon toteuttaa ulosottomies. Hän on valtion nimittäjä ja valtuuttama henkilö, jonka tehtävänä on toteuttaa täytäntöönpanomenettelyjä. Tällaiset menettelyt ovat osa julkisen vallan käyttöä. Täytäntöönpanon toteuttaa tuomioistuimen valtuuttama ulosottomies: tuomioistuin myöntää täytäntöönpanovaltuuksia yksittäisille ulosottomiehille, jotka valitaan ministeriön hyväksymää teknologiaa ja ohjelmistoa käyttäen. Näin suljetaan pois mahdollisuus vaikuttaa tapausten osoittamiseen tietyille ulosottomiehelle. Ulosottomiehet on lueteltu verkkosivustolla osoitteessa <http://www.ske.sk/>. Täytäntöönpanomenettelyissä toimivaltainen tuomioistuin on Banská Bystrican piirituomioistuin (*Okresný súd Banská Bystrica*), eli täytäntöönpanoa koskevat hakemukset on osoitettava yksinomaan tälle tuomioistuimelle riippumatta hakijan tai vastapuolen (ts. velkojan tai velallisen) oleskelupaikkakunnasta tai vakinaisesta asuinpaikasta. Pääsääntöisesti tuomioistuin osoittaa tapauksen kuitenkin sille ulosottomiehelle, joka on nimitetty siihen aluetuomioistuimeen (*krajský súd*), jonka lainkäyttövaltaan kuuluvalla alueella velallisen osoite on.

Hakemuslainkäytön alaan kuuluvien päätösten täytäntöönpano

Alaikäistä lasta koskevan tapauksen täytäntöönpanon saa toteuttaa ainoastaan tuomioistuin. Asiaa käsittelevä tuomioistuin on yleensä se alueellisesti toimivaltainen tuomioistuin, jonka lainkäyttövaltaan kuuluvalla alueella alaikäisen vakituinen asuinpaikka sijaitsee vanhempien tekemän sopimuksen tai muun laillisen järjestelyn perusteella. Jos ei tiedetä, mikä on alueellisesti toimivaltainen tuomioistuin, tai jos se ei pysty toimimaan ajoissa, täytäntöönpanon määrää ja toteuttaa se tuomioistuin, jonka lainkäyttövaltaan kuuluvalla alueella alaikäinen parhaillaan asuu. Kiireellisen toimenpiteen täytäntöönpanossa alueellisesti toimivaltainen tuomioistuin on toimenpiteen määrännyt tuomioistuin. Jos kiireellisen toimenpiteen määrää muutoksenhakutuomioistuin, alueellisesti toimivaltainen tuomioistuin on tällöin alioikeus. Alueellisesti toimivaltainen tuomioistuin sellaisen päätöksen täytäntöönpanossa, joka koskee alaikäisen palauttamista ulkomailta luvattoman poisviemisen tai palauttamatta jättämisen yhteydessä, on ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin.

Päätöksen täytäntöönpanosta vastaa tällöin tuomari itse, mutta hän voi valtuuttaa oikeusviranomaisen järjestämään alaikäisen palauttamisen. Päätöksen täytäntöönpanossa valtuutetulla oikeusviranomaisella on lain nojalla sama toimivalta kuin tuomarilla.

3 Millä edellytyksillä päätös täytäntöönpanosta voidaan antaa?

3.1 Menettely

Ulosottolain mukainen menettely

Ulosottolain 48 §:n mukaisesti velkoja (täytäntöönpanoasiakirjan mukainen velkoja eli taho, jolle täytäntöönpanokelpoisella päätöksellä annetaan oikeus esittää maksuvaatimus) tekee täytäntöönpanohakemuksen, jos velallinen ei noudata täytäntöönpanokelpoista päätöstä vapaaehtoisesti. Täytäntöönpanomenettely aloitetaan sen osapuolen tekemän hakemuksen perusteella, jolla on oikeus vaatia maksua täytäntöönpanoasiakirjan nojalla.

Edellä esitetyn mukaisesti täytäntöönpanohakemus tehdään Banská Bystrican piirituomioistuimeen sähköisesti eli se lähetetään tuomioistuimen sähköpostiosoitteeseen määrättyllä sähköisellä lomakkeella, joka on saatavana ministeriön verkkosivustolla. Hakemuksen on oltava vahvistettu, muuten sitä ei käsitellä. Jos velkojalla tai sen edustajalla ei ole sähköpostiosoitetta, täytäntöönpanohakemuksen voi jättää myös kenelle tahansa ulosottomiehelle. Tällöin ulosottomies on velkojan valtuutettu edustaja siihen saakka, kunnes täytäntöönpanolupa myönnetään, ja ulosottomiehellä on oikeus korvaukseen ja kulukorvauksiin. Ministeriö määrittää kulujen määrän ja niiden laskentaperusteet yleisesti sovellettavalla säädöksellä.

Täytäntöönpanohakemuksessa on oltava seuraavat tiedot:

- a) tuomioistuin, jolle se osoitetaan
- b) velkoja ja velallinen, jos jälkimmäinen on menettelyjen osapuoli
- c) velkojan edustaja, ja jos hakemuksen jättäneitä velkojia on useita, heidän yhteinen edustajansa (tällä tarkoitetaan velvollisuutta nimittää yhteinen edustaja)
- d) ulosottomies, jos täytäntöönpanohakemus tehdään ulosottomiehen kautta
- e) täytäntöönpanoasiakirja, jonka perusteella täytäntöönpano voidaan toteuttaa ja jossa annetaan lupa tehdä velallista koskeva täytäntöönpanohakemus. Jos kyse on oikeusseuraannosta, on esitettävä myös sen vahvistavat perusteet.

f) selvitys keskeisistä seikoista ja todistus suhteesta velalliseen, jos täytäntöönpano on määrä toteuttaa sellaisen täytäntöönpanoasiakirjan perusteella, joka perustuu velallisen sekkiin tai velkakirjaan, ja tätä sovelletaan myös, jos lupa tehdä täytäntöönpanohakemus on annettu jatkuvana siirtojen sarjana

g) vaatimus; jos kyse on maksuvaatimuksesta, se on jaettava pääomaan, toistuviin satunnaiskuluihin, liittäen kustannuksiin, sopimussakkoon ja velkojan täytäntöönpanokuluihin

h) velkojan pankkitili, jolle perinnän kohteena oleva maksu on suoritettava

i) velkojan sähköpostiosoite ulosottomiehen kanssa käytävää yhteydenpitoa varten, ellei velkojalla ole käytössään viranomaisasiointiin tarkoitettua sähköistä postilaatikkaa

j) velkojan ilmoitus ehdon tai vastavuoroisen velvollisuuden hyväksymisestä, jos se, mitä täytäntöönpanoasiakirjassa määrätään velallisen tehtäväksi, on sidoksissa ehdon tai vastavuoroisen velvollisuuden täyttämiseen, ja todistus siitä

k) velkojan ilmoitus siitä, ettei täytäntöönpanoasiakirjan mukaista velvoitetta ole täytetty vapaaehtoisesti; jos osaa velvoitteesta ei ole täytetty, se on ilmoitettava täytäntöönpanohakemuksen jättämispäivänä

l) hakemuksen jättämispäivä.

Täytäntöönpanohakemuksen mukana on toimitettava seuraavat asiakirjat:

a) jäljennös täytäntöönpanoasiakirjasta ja tarvittaessa vahvistus sen täytäntöönpanokelpoisuudesta; menettelyssä annettuja maksukehotuksia ei tarvitse liittää mukaan

b) oikeusseuraannon vahvistava asiakirja. Jos seuraanto perustuu lakiin tai yhtiörekisteriin (*Obchodný register*), niihin viittaaminen riittää.

c) asiakirja, josta käy ilmi, että ehto tai vastavuoroinen velvollisuus on täytetty, jos täytäntöönpanoasiakirjassa niin edellytetään

d) kuluttajasopimus ja kaikki muut siihen liittyvät sopimusasiakirjat, myös ne, joihin kuluttajasopimuksessa viitataan, jos kyse on sellaisesta täytäntöönpanoasiasta, joka perustuu kuluttajasopimukseen perustuvan vaatimuksen hyväksyvään täytäntöönpanoasiakirjaan. Tätä ei kuitenkaan sovelleta, jos täytäntöönpanoasiakirja on menettelyssä annettu maksukehotus.

Jos täytäntöönpanoa haetaan toisesta maasta peräisin olevan täytäntöönpanoasiakirjan perusteella, velkojan on liitettävä hakemukseen täytäntöönpanoasiakirjan tyyppin mukaan määräytyvät asiakirjat (ulosottolain 48 §:n 5 momentti).

Täytäntöönpanohakemuksen vastaanotettuaan tuomioistuin käsittelee sen, ja jos lakisääteiset vaatimukset täyttyvät, myöntää täytäntöönpanoluvan ja antaa sen tiedoksi ulosottomiehelle, joka järjestää täytäntöönpanon.

Hakemuslainkäytön alaan kuuluvien päätösten täytäntöönpano

Päätöksen täytäntöönpanomenettelyn osapuolet ovat alaikäinen lapsi sekä täytäntöönpanoasiakirjassa mainittu hakija ja vastapuoli. Jos vastapuoli ei noudata täytäntöönpanoasiakirjaa vapaaehtoisesti, hakija voi tehdä hakemuksen päätöksen täytäntöönpanosta. Hakemuslainkäytön alaan kuuluvissa asioissa tuomioistuin voi kuitenkin aloittaa menettelyn viran puolesta. Päätös voidaan panna täytäntöön, kun määräys sen täytäntöönpanosta on annettu. Täytäntöönpano voidaan toteuttaa ilman, että määräys annetaan tiedoksi osapuolille. Päätöksen täytäntöönpanossa tuomioistuin noutaa alaikäisen lapsen pois sen henkilön luota, jonka luona alaikäisen ei tulisi päätöksen mukaan olla, ja luovuttaa alaikäisen henkilölle, jonka huostaan tämä on päätöksen mukaan annettu, tai henkilölle, jolle päätöksellä annetaan oikeus tavata alaikäistä tietyn ajan, tai henkilölle, jolla on lupa vastaanottaa luvottomasti pois viety tai palauttamatta jätetty alaikäinen.

3.2 Tärkeimmät edellytykset

Ulosottolain mukaiset täytäntöönpanotoimet

Ulosottolain mukainen täytäntöönpanomenettely edellyttää kolmea asiaa: täytäntöönpanoasiakirjaa, täytäntöönpanohakemuksen tekemistä ja tuomioistuimen käsittelymaksun maksamista (16,50 euroa). Käsittelymaksu erääntyy hakemusta jätettäessä, ja sen voi maksaa vain posti- tai pankkisiirtona. Maksamista varten tarvittavat laskutustiedot toimitetaan ilman eri pyyntöä. Tuomioistuin ei erikseen kehota maksamaan maksua. Jos sitä ei makseta 15 päivän kuluessa hakemuksen jättämisestä, hakemus raukeaa. Tätä ei kuitenkaan sovelleta, jos velkoja on vapautettu tuomioistuimen käsittelymaksuista; tuomioistuin ilmoittaa velkojalle tästä.

Kun muun kuin rahasumman maksamiseen liittyvän velvoitteen täytäntöönpano on aloitettu, velkojaa edustava ulosottomies voi pyytää ennakkomaksua menettelystä aiheutuvista kustannuksista. Tätä ei kuitenkaan sovelleta, jos velkoja on vapautettu tuomioistuimen käsittelymaksuista. Jos velkoja ei maksa ulosottomiehen pyytämää ennakkomaksua annetun määräajan (vähintään 15 päivää) kuluessa, ulosottomies tekee ilmoituksen täytäntöönpanon keskeyttämisestä.

Ulosottolaissa täytäntöönpanoasiakirjaksi käy täytäntöönpanokelpoinen tuomioistuimen päätös, jos siinä annetaan jokin oikeus, määrätään jokin velvoite tai jos se vaikuttaa varallisuuteen. Täytäntöönpanoasiakirja voi olla myös jokin seuraavista:

- a) Euroopan unionin toimielimen, elimen, toimiston tai viraston päätös
- b) toisessa maassa annettu täytäntöönpanoasiakirja, joka on täytäntöönpanokelpoinen Slovakiassa
- c) notaarin vahvistama asiakirja, joka sisältää tiedot oikeudellisesta velvoitteesta ja jossa määritetään velkoja ja velallinen, oikeusperusta sekä toimenpiteen kohde ja toteuttamisajankohta, jos velallinen on hyväksynyt täytäntöönpanokelpoisuuden notaarin vahvistamassa asiakirjassa
- d) välimiesmenettelyssä tehty täytäntöönpanokelpoinen päätös sekä menettelyssä hyväksytty sovintoratkaisu
- e) perimystä koskeva päätös
- f) julkishallinnon tai alueellisen itsehallintoelimen täytäntöönpanokelpoinen päätös, mukaan luettuna ilmoitus sakosta, jota ei ole maksettu paikan päällä
- g) maksukehotus, ilmoitus maksamattomista veroista ja maksuista sekä toimivaltaisen elimen hyväksymä sovintoratkaisu
- h) täytäntöönpanokelpoinen päätös ja ilmoitus maksamattomista sosiaaliturva-, eläke- ja sairausvakuutusmaksuista
- i) muu sellainen täytäntöönpanokelpoinen päätös tai ilmoitus maksamattomista maksuista tai hyväksytystä sovintoratkaisusta, joka on lain mukaan täytäntöönpanokelpoinen
- j) toisessa EU:n jäsenvaltiossa voimassa olevan lainsäädännön nojalla laadittu asiakirja, jos kyse on saatavan perinnästä kyseisessä lainsäädännössä määritetyn mukaisesti
- k) ilmoitus täytäntöönpanon keskeyttämisestä ja kehoitus maksaa täytäntöönpanon kustannukset
- l) asianmukaisessa lainsäädännössä määritetty täytäntöönpanoasiakirja.

Hakemuslainkäytön alaan kuuluvien päätösten täytäntöönpanomenettelyt

Ainoa ehto päätöksen täytäntöönpanolle on täytäntöönpanoasiakirja, koska tuomioistuin voi käynnistää menettelyjä viran puolesta. Tuomioistuin voi määrätä päätöksen toimeenpanon viran puolesta, ja kiireellisen toimenpiteen täytäntöönpanomenettely määrätään aina tuomioistuimen omasta aloitteesta. Hakija ei maksa hakemuksesta tuomioistuimen käsittelymaksua, koska näistä menettelyistä ei peritä maksua.

4 Täytäntöönpanotoimien tarkoitus ja luonne

4.1 Minkä tyyppinen varallisuus voi olla täytäntöönpanon kohteena?

Täytäntöönpanon kohteena olevat varat ulosottolain nojalla

Jos täytäntöönpanon perusteena on täytäntöönpanoasiakirja, jossa määrätään velvoite maksaa tietty rahasumma, täytäntöönpanon toteutuskeinoja ovat

- a) ulosmittaus ansiotuloista
- b) saatavan perintä
- c) irtaimen omaisuuden myynti
- d) arvopapereiden myynti
- e) kiinteistöjen myynti
- f) yrityksen myynti
- g) ajokortin peruuttaminen.

Jos ulosmittaus koskee sellaisen saatavan perintää, jonka määrä täytäntöönpanohakemuksen jättämispäivänä on ilman satunnaiskuluja enintään 2 000 euroa ("vähäinen vaatimus"), ulosmittausta ei voida toteuttaa myymällä velallisen vakituksena tai väliaikaisena asuntona toimiva kiinteistö. Tämä ei kuitenkaan rajoita oikeutta hyödyntää kiinteistöön kohdistuvaa panttioikeutta. Elatusapusaatavien perintään liittyvää ulosmittausta ei pidetä suuruudeltaan vähäisen vaatimuksen täytäntöönpanona.

Ulosmittaus voidaan toteuttaa myymällä velallisen vakituksena tai väliaikaisena asuntona toimiva kiinteistö tuomioistuimen luvalla vain, jos velallista vastaan on aloitettu useita täytäntöönpanomenettelyjä ja jos perittävien saatavien kokonaismäärä on yli 2 000 euroa. Ulosottomiehen on pystyttävä lisäksi osoittamaan, ettei saatavia voida periä muilla keinoin. Edellä tarkoitetun kiinteistön myynnin hyväksymistä koskevan hakemuksen voi tehdä ulosottomies, jonka asettama pantti on etuoikeudeltaan ensimmäinen, tai tämän ulosottomiehen kirjallisen suostumuksen perusteella myös ulosottomies, jonka pantti on asetettu myöhemmin.

Jos täytäntöönpano perustuu täytäntöönpanoasiakirjaan, jossa asetetaan muu kuin rahasumman maksamiseen liittyvä velvoite, täytäntöönpanomenettely määräytyy sen mukaan, millaisesta velvoitteesta on kyse. Täytäntöönpano voidaan toteuttaa jollakin seuraavista tavoista:

- a) häättö
- b) tavaroiden takavarikointi tai tuhoaminen velallisen kustannuksella
- c) yhteisen omaisuuden jakaminen
- d) työsuoritusten ja palvelusten tekeminen.

Täytäntöönpanomenettelyjä ei saa kohdistaa sellaisiin varoihin tai oikeuksiin, jotka eivät ulosottolain tai erityislainsäädännön mukaan ole täytäntöönpanon kohteena tai jotka on suljettu täytäntöönpanon ulkopuolelle tai jotka eivät täytä täytäntöönpanon edellytyksiä. Näin ollen täytäntöönpano voidaan kohdistaa panttiin vain, jos velkoja on panttivelkoja tai jos panttivelkoja suostuu täytäntöönpanoon. Täytäntöönpano voidaan toteuttaa vain täytäntöönpanoluovassa ilmoitetun vaatimuksen ja täytäntöönpanokustannusten suuruusena. Tätä ei kuitenkaan sovelleta, jos ulosmittaus toteutetaan myymällä irtainta omaisuutta, jota ei voida jakaa, tai myymällä kiinteää omaisuutta, kun velallisella ei ole riittävästi muita varoja, joilla vaatimus voitaisiin maksaa.

Seuraavassa luetellut varat eivät voi olla täytäntöönpanon kohteena:

- a) kiinteistö, jonka omistaa valtio ja joka on omaisuuden hoitajan hallinnassa erityislainsäädännön nojalla, kun kyse on erityislainsäädännön nojalla väliaikaisessa hallinnassa olevasta kiinteistöstä
- b) valtion tulot, valtion rahoittaman organisaation käyttötilillä olevat rahavarat ja oikeussuhteista peräisin olevat saatavat, joista näitä tuloja kertyy
- c) valtion omistamat arvopaperit ja valtion oikeushenkilöiden oma pääoma
- d) valtiontalouden alijäämän ja valtionvelan kattamiseen tarkoitetut rahavarat
- e) muut valtion varat erityislainsäädännössä säädetyn mukaisesti.

Muut valtion varat ja Slovakian tasavallan vienti- ja tuontipankin (*Exportnoimportná banka Slovenskej republiky*) varat eivät kuulu ulosmittauksen piiriin, jos ne on suljettu pois ulosmittauksesta sillä perusteella, että ne ovat olennaisen tärkeitä valtion toiminnan tai yleisen edun kannalta, tai että vienti- ja tuontipankin varat ovat olennaisen tärkeitä sen toiminnalle. Näissä tapauksissa hakemus varojen sulkemiseksi pois ulosmittauksesta voidaan jättää 60 päivän kuluessa täytäntöönpanon aloittamista koskevan ilmoituksen tiedoksiantamisesta. Valtion varoihin kohdistuvat ulosmittausmenettelyt voidaan toteuttaa vain sellaisten valtion varojen osalta, joita hallinnoi valtion varojen hallinnoija, jonka toiminnan perusteella velkojan hakemus on esitetty.

Hakemuslainkäytön alaan kuuluvan päätöksen täytäntöönpano

Tuomioistuin noutaa alaikäisen lapsen pois sen henkilön luota, jonka luona alaikäisen ei tulisi päätöksen mukaan olla, ja luovuttaa tämän henkilölle, jonka huostaan alaikäinen on päätöksen mukaan annettu, tai henkilölle, jolle päätöksellä annetaan oikeus tavata alaikäistä tietyn ajan, tai henkilölle, jolla on lupa vastaanottaa luvattomasti viety tai palauttamatta jätetty alaikäinen. Tuomari voi valtuuttaa oikeusviranomaisen järjestämään alaikäisen lapsen noudon. Päätöksen täytäntöönpanossa valtuutetulla oikeusviranomaisella on lain nojalla sama toimivalta kuin tuomarilla.

4.2 Mitä vaikutuksia täytäntöönpanotoimilla on?

Kun täytäntöönpano aloitetaan, ulosottomies ilmoittaa velkojalle ja velalliselle siitä ja sen toteuttamistavasta, jos se voidaan määrittää (ennen täytäntöönpanomääräyksen antamista), ja kehottaa velallista täyttämään hänelle asetetun velvoitteen. Täytäntöönpanon aloittamista koskeva ilmoitus sisältää kulut, jotka liittyvät siihen, että velvoite täytetään 15 päivän kuluessa ilmoituksen tiedoksiantamisesta, ja kulut, jotka peritään, jos velallinen ei ole täyttänyt velvoitettaan 15 päivän kuluessa ilmoituksen tiedoksiantamisesta.

Täytäntöönpanon aloittamista koskevan ilmoituksen vaikutukset

Tavanomaiset oikeustoimet

Täytäntöönpanon aloittamista koskevan ilmoituksen tiedoksiantamisen jälkeen velallinen voi toteuttaa ainoastaan tavanomaisia oikeustoimia siinä laajuudessa kuin häneltä voidaan kohtuudella odottaa vaatimuksen määrän ja merkityksen huomioon ottaen. Oikeushenkilön tai yksityisyrittäjän yhteydessä tavanomaisilla oikeustoimilla tarkoitetaan oikeustoimia, jotka liittyvät työhön tai liiketoimintaan kuuluvien toimien toteuttamiseen. Luonnollisten henkilöiden osalta tällaisia oikeustoimia ovat toimet, joilla varmistetaan sekä heidän omien perustarpeidensa että heidän huollettavanaan olevien henkilöiden perustarpeiden täyttyminen.

Seuraavia ei pidetä tavanomaisina oikeustoimina:

- a) yrityksen, osuuskunnan tai muun oikeushenkilön perustaminen
- b) pääoman hankkiminen tai luovuttaminen yrityksessä, osuuskunnassa tai muussa oikeushenkilössä
- c) kiinteistön luovuttaminen tai vuokraaminen tai siihen liittyvän oikeuden luovuttaminen kolmannelle
- d) oikeustoimen toteuttaminen ilman asianmukaista vastiketta.

Täytäntöönpanon kohteena olevan omaisuuden luovuttaminen

Täytäntöönpanon aloittamista koskevan ilmoituksen tiedoksiantamisen jälkeen täytäntöönpanon kohteena olevaa omaisuutta ei voi luovuttaa ilman etukäteen hankittua ulosottomiehen kirjallista lupaa, tavanomaisia oikeustoimia lukuun ottamatta. Omaisuuden luovuttaminen tämän kiellon vastaisesti ei vaikuta oikeustoimen pätevytyteen. Oikeustoimi ei kuitenkaan vaikuta velkojan oikeuksiin, ja velkojan vaatimus voidaan edelleen täyttää jäljelle jääneen omaisuuden perusteella, eikä oikeustoimea tarvitse moitita, jos se koskee omaisuuden luovuttamista siviilioikeuslain (*Občiansky zákonník*) 42a §:n 3 ja 4 momentissa lueteltujen henkilöiden hyväksi, jos nämä tiesivät täytäntöönpanomenettelystä tai jos heidän on täytynyt tietää siitä huolellisuusveloitteen nojalla.

Vaatimuksia koskeva vastakanne

Sen jälkeen, kun täytäntöönpano on aloitettu, velallisen yksipuolista vastakannetta velkojaa vastaan ei käsitellä, ellei sitä ole sallittu täytäntöönpanoasiakirjassa, jonka perusteella velallinen olisi voinut toteuttaa täytäntöönpanon.

Vaatimuksen täyttämisen vaikutukset

Sen jälkeen, kun täytäntöönpanon aloittamista koskeva ilmoitus on annettu tiedoksi, vaatimus katsotaan täytetyksi vain, jos koko erääntynyt maksu suoritetaan ulosottomiehelle. Jos vaatimuksen kohteena ollut maksu suoritetaan ennen täytäntöönpanomenettelyn aloittamista koskevan ilmoituksen tiedoksiantamista, velallisen on ilmoitettava siitä ulosottomiehelle viipymättä.

4.3 Mikä on täytäntöönpanotoimien voimassaoloaika?

Näiden toimien voimassaololle ei ole mitään aikarajaa.

5 Voiko täytäntöönpanopäätökseen hakea muutosta?

Täytäntöönpanon lykkääminen ja keskeyttäminen ulosottolain nojalla

Velallinen voi keskeyttää täytäntöönpanon pyytämällä ulosottomiestä lykkäämään täytäntöönpanoa (tällöin ulosottomies antaa ilmoituksen täytäntöönpanon lykkäämisestä) etenkin seuraavista velalliseen liittyvistä syistä:

- a) on nostettu erityinen kanne (*vylučovacia žaloba*) tai vireillä on omistajuuden määrittämiseen liittyviä menettelyjä, jotka koskevat täytäntöönpanon kohteena olevia varoja
- b) velallinen (kun tämä on luonnollinen henkilö) on tehnyt hakemuksen veloitteen suorittamisesta erissä ja se on otettu käsitteilyyn
- c) velallinen (kun tämä on luonnollinen henkilö) on tehnyt hakemuksen täytäntöönpanon lykkäämisestä ja ilmoittanut, että hän on ilman omaa syytään väliaikaisesti tilanteessa, jossa välittömällä täytäntöönpanolla voisi olla erityisen vakavia seurauksia hänelle tai hänen perheenjäsenilleen
- d) velallinen, joka on elatusapumaksujen perintää koskevan täytäntöönpanon yhteydessä maksanut elatusapuvelan sekä velkojan ja ulosottomiehen kulut, on tehnyt hakemuksen täytäntöönpanon lykkäämisestä ja ilmoittanut, että hän jatkaa säännöllisen elatusavun maksamista ulosottomiehen kautta vapaaehtoisesti
- e) velallinen, joka on tehnyt hakemuksen täytäntöönpanon keskeyttämisestä, on maksanut määrältään vaatimuksen arvoa vastaavan vakuuden tietyille pankkitilille, jonka ulosottomies on avannut tätä varten.

Velallinen voi pyytää tuomioistuimelta täytäntöönpanon keskeyttämistä myös seuraavista syistä:

- a) täytäntöönpanoasiakirjan syntymisajankohdan jälkeen olosuhteet ovat johtaneet vaatimuksen raukeamiseen
- b) täytäntöönpanoasiakirja on kumottu
- c) erityislainsäädännön nojalla on perusteita, joiden nojalla ulkomaista täytäntöönpanoasiakirjaa ei voida tunnustaa tai täytäntöönpanoa toteuttaa, paitsi jos tähän olisi voitu vedota menettelyssä jo aiemmin
- d) on muita tekijöitä, jotka estävät täytäntöönpanoasiakirjan täytäntöönpanon.

Velallinen voi tehdä ulosottomiehelle hakemuksen, jolla on lykkäävä vaikutus, vain 15 päivän kuluessa täytäntöönpanon aloittamista koskevan ilmoituksen tiedoksiantamisesta. Tätä myöhemmin tehdyissä täytäntöönpanon keskeyttämistä koskevissa hakemuksissa (joilla ei ole lykkäävää vaikutusta) velallinen voi ilmoittaa vain sellaisia seikkoja, jotka ovat ilmenneet mainitun määräajan umpeuduttua. Myöhemmissä täytäntöönpanon keskeyttämistä koskevissa hakemuksissa velallinen voi ilmoittaa vain sellaisia seikkoja, jotka ovat ilmenneet edellisen vastaavan hakemuksen tekemisen jälkeen. Kahdessa ensimmäisessä virkkeessä mainittuja rajoituksia ei sovelleta, jos on myös sellaisia seikkoja, joihin velallinen ei voinut viitata aiemmin ilman omaa syytään. Jos velkoja suostuu täytäntöönpanon keskeyttämiseen, ulosottomies antaa asiaa koskevan ilmoituksen. Ilmoitus annetaan tiedoksi molemmille osapuolille ja tuomioistuimelle. Muussa tapauksessa ulosottomies tekee viiden työpäivän kuluttua siitä, kun velkojan vastineen antamiselle asetettu määräaika on päättynyt, täytäntöönpanon keskeyttämistä koskevan hakemuksen ja liittää siihen tarvittaessa omat huomautuksensa ja velkojan huomautukset. Tämä hakemus toimitetaan tuomioistuimelle, joka tekee hakemuksesta päätöksen.

Ulosottomiehen ja tuomioistuimen myöhempiin päätöksiin täytäntöönpanomenettelyssä ei periaatteessa voida hakea muita muutoksia kuin ulosottolain mukaisia laillisia vapautuksia.

Hakemuslainkäytön alaan kuuluvan päätöksen täytäntöönpano

Päätöksen täytäntöönpanoa koskevaan määräykseen ja päätöksen täytäntöönpanoa koskevan hakemuksen hylkäämistä koskevaan määräykseen voi hakea muutosta. Päätöksen täytäntöönpanoa koskevaan määräykseen voi hakea muutosta vain sillä perusteella, ettei täytäntöönpanoasiakirja ole täytäntöönpanokelpoinen tai että täytäntöönpanoasiakirjan syntymisajankohdan jälkeen ilmaantuneet olosuhteet ovat johtaneet veloitteen raukeamiseen. Päätöksen täytäntöönpanoa koskevasta määräyksestä tehty valitus ei estä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta panemasta päätöstä täytäntöön.

Tuomioistuin voi lykätä päätöksen täytäntöönpanoa viran puolesta, jos päätöksen täytäntöönpano on omiaan vaarantamaan vakavasti alaikäisen lapsen hengen, terveyden tai kehityksen. Hakemuksen perusteella tuomioistuin voi lykätä toisessa maassa tehdyn päätöksen täytäntöönpanoa, jos se riitautetaan siinä maassa, jossa se on annettu, siihen saakka, kunnes valituksesta on tehty päätös. Tuomioistuin lykkää päätöksen täytäntöönpanoa myös, jos erityislainsäädäntö edellyttää sitä.

Lisäksi tuomioistuin keskeyttää päätöksen täytäntöönpanoon liittyvän menettelyn viran puolesta, jos

- a) täytäntöönpanoasiakirja ei ole vielä täytäntöönpanokelpoinen
- b) täytäntöönpanoasiakirja on kumottu sen jälkeen, kun määräys päätöksen täytäntöönpanosta on annettu. Jos täytäntöönpanoasiakirjaa on muutettu, tuomioistuin voi jatkaa päätöksen täytäntöönpanoa muutetun täytäntöönpanoasiakirjan mukaisesti.
- c) tuomioistuin on ilmoittanut, ettei päätöksen täytäntöönpano ole mahdollista jostain muusta syystä
- d) täytäntöönpanoasiakirjan syntymisajankohdan jälkeen ilmaantuneet olosuhteet ovat johtaneet vaatimuksen raukeamiseen
- e) velvoite on täytetty
- f) päätös on pantu täytäntöön.

6 Sovelletaanko täytäntöönpanoon mitään rajoituksia, esimerkiksi velallisen suojaa koskevien sääntöjen tai määräaikojen perusteella?

Ks. kohdat 4 ja 5. Ulosottomiehen vastuulla on päättää sellaisesta täytäntöönpanomenettelystä, joka on oikeasuhteinen täytäntöön pantavaan veloitteeseen nähden, ja velalliselta ulosmittattavien varojen arvon on vastattava veloitteen arvoa. Täytäntöönpano voidaan toteuttaa vain täytäntöönpanoluvassa mainitun vaatimuksen ja täytäntöönpanokustannusten suuruisena. Tätä ei kuitenkaan sovelleta, jos ulosmittaus toteutetaan myymällä irtainta omaisuutta, jota ei voida jakaa, tai myymällä kiinteää omaisuutta, kun velallisella ei ole riittävästi muita varoja, joilla vaatimus voitaisiin täyttää.

Tuomioistuimen on hylättävä täytäntöönpanoa koskeva hakemus, jos

a) hakemus tai täytäntöönpanoasiakirja on ulosottolain vastainen

b) on syitä, miksi täytäntöönpano olisi keskeytettävä

c) joko velkoja tai velallinen ei ole täytäntöönpanoasiakirjassa mainitun henkilön oikeusseuraaja

d) täytäntöönpanoa ehdotetaan sellaisessa menettelyssä annetun täytäntöönpanoasiakirjan perusteella, jossa kyse oli laskuun tai velkakirjaan perustuvasta vaatimuksesta ja jonka yhteydessä on ilmennyt, että vaatimus pohjautuu kuluttajasopimukseen eikä ole otettu huomioon, ettei sopimusehtoja voida pitää hyväksyttävänä, tai laskun tai velkakirjan käyttämistä koskevaan rajoitukseen tai niiden kelpaamattomuuteen, tai siihen, että sopimus on ollut yleisten moraalisten periaatteiden vastainen, mikä vaikuttaa vaatimukseen.

e) täytäntöönpanoasiakirja on annettu menettelyssä, jossa ei ollut mahdollista kyseenalaistaa tai tarkistaa sellaisia sopimusehtoja, joita ei voida pitää hyväksyttävänä, ja kun tällainen ehto vaikuttaa täytäntöön pantuun vaatimukseen, joka syntyi kuluttajasopimuksen nojalla

f) täytäntöönpano on tehtävä kuluttajariidan yhteydessä annetun välitystuomion perusteella ja kun

1. kuluttajariidassa tehty välityssopimus ei täytä erityislainsäädännön mukaisia ehtoja

2. kuluttajariidassa annettua välitystuomiota ei antanut sellainen välimies, joka oli välimiesprosessin aikana merkitty niiden välimiesten luetteloon, joilla on valtuudet tehdä päätöksiä kuluttajariidoista

3. kuluttajariidassa annettua välitystuomiota ei ole annettu vakiintuneessa välitystuomioistuimessa, jolla oli välimiesprosessin aikana valtuudet tehdä päätöksiä kuluttajariidoista

4. välitystuomio ei täytä erityislainsäädännön mukaisia ehtoja tai on täytäntöönpanokelvoton

g) hakemus sisältää toistuvia satunnaiskuluja koskevan vaatimuksen ja on tehty yli kolme vuotta sen jälkeen, kun täytäntöönpanoasiakirja tuli täytäntöönpanokelpoiseksi, ilman että velallista olisi kehoitettu maksamaan velka täytäntöönpanohakemuksen jättämistä edeltäneiden kolmen kuukauden aikana, tai ilman että velallisen kanssa olisi tehty sopimusta täytäntöönpanoasiakirjan mukaisen saatavan maksamisesta vähitellen kolmen vuoden aikana siitä, kun täytäntöönpanoasiakirjasta tuli täytäntöönpanokelpoinen

h) täytäntöönpanoa ehdotetaan sellaisen notaarin vahvistaman täytäntöönpanoasiakirjan perusteella, joka ei täytä lakisääteisiä vaatimuksia, tai jonka sisältämä velvoite on lain tai yleisten moraalisten periaatteiden vastainen.

Täytäntöönpanon yhteydessä tuomioistuimella on oikeus pyytää ulosottomieheltä selvityksiä tai raportteja kunkin tälle osoitetun täytäntöönpanotapauksen edistymisestä. Ulosottomiehellä on velvollisuus toimittaa pyydyt tiedot tuomioistuimelle annetun määräajan kuluessa. Tuomioistuin voi myös vaihtaa ulosottomiehen viran puolesta, jos ulosottomies toimii toistuvasti tai vakavasti ulosottolaissa tai tuomioistuimen päätöksessä mainitun velvoitteen vastaisesti. Ennen ulosottomiehen vaihtamisesta päättämistä tuomioistuin ottaa huomioon menettelyjen osapuolten ja ulosottomiehen lausunnot.

Jos täytäntöönpano toteutetaan ulosmittauksena ansiotuloista, velallisen kuukausipalkasta tai muusta tulosta, on jätettävä vähentämättä tietty perussumma (suojaosuus). Hallitus on määrittänyt perussumman laskentamenetelmän asiaa koskevassa asetuksessa. Jos kyse on alaikäisen lapsen ylläpidosta, perussumma, jota ei voida vähentää velallisen kuukausipalkasta, on 70 prosenttia ensimmäisessä virkkeessä määritetystä perussummasta. Jos kyse on ulkomailta työskentelevästä henkilöstä, jonka palkka tai tulo lasketaan tätä varten käyttämällä palkkakerrointa tai analogista menetelmää, perussumman laskentamenetelmä määritetään samalla tavalla ja samassa suhteessa kuin tämä palkka tai tulo.

Pankkitilillä olevat varat, joiden määrä on enintään 165 euroa, ja varat, jotka on velallisen nimenomaisen ilmoituksen mukaan tarkoitettu hänen työntekijöidensä palkkojen maksamiseen, jätetään ulosmittaamatta pankkitiliin liittyvän maksutoimeksiannon perusteella. Jos velallisella on useita pankkitilejä, varat, joiden määrä on enintään 165 euroa, jätetään ulosmittaamatta vain yhdeltä pankkitililtä.

Velallisen omaisuuteen ei voida soveltaa täytäntöönpanoa sellaisen omaisuuden osalta, jonka velallinen tarvitsee omien ja perheensä aineellisten tarpeiden täyttämiseen, työhönsä tai yritykseensä tai jonka myynti olisi yleisten moraalisten periaatteiden vastaista.

Seuraavat eivät kuulu ulosottomenettelyjen piiriin:

a) tavanomaiset tavarat, kuten vaatteet, alusvaatteet ja jalkineet

b) tärkeimmät huonekalut ja kotitaloustavarat, kuten velallisen ja hänen perheenjäsentensä vuoteet, pöytä, tuolit sen mukaan, montako jäsentä perheessä on, jääkaappi, liesi, keittolevy, lämmitin, polttoaine, pyykinpesukone, peitteet ja vuodevaatteet, peruskeittiötarvikkeet, radio

c) kotieläimet, muut kuin yritystoiminnassa tarvittavat

d) velalliselle kuuluva omaisuus, jota hän tarvitsee työssään tai yrityksessään, enintään 331,94 euron arvosta

e) lääkintävälineet ja muut tarvikkeet, joita velallinen tarvitsee sairauden tai fyysisen vamman vuoksi

f) omaisuuserät, joiden osalta aineellisiin tarpeisiin liittyvistä etuuksista ja etuuksia täydentävistä avustuksista on säädetty erityislainsäädännössä; vaikeasta vammaisuudesta maksettaviin korvauksiin liittyvät taloudelliset avustukset, joista on säädetty erityislainsäädännössä, ja lastensuojelutoimenpiteisiin liittyvät taloudelliset avustukset, joista on säädetty erityislainsäädännössä

g) moottoriajoneuvo, jota velallinen (kun tämä on luonnollinen henkilö) tarvitsee yksityiseen kuljetukseen ja vaikeasti vammaisen henkilön ja velallisen perheen tai talouden jäsenten tarpeisiin

h) vihki- ja kihlasormukset

i) käteinen enintään 165 euron määrään saakka

j) kirjat ja lelut.

Täytäntöönpanomenettelyjen ulkopuolelle on suljettu myös omaisuuserät, jotka kuuluvat yksityisyrittäjän maatalousmaahan, jos niiden menetys vaarantaisi maatalousmaan viljelyn tai kasvin- ja eläintuotannon jatkuvan toiminnan erityislainsäädännön mukaisesti, sekä jalostuseläimet, kuten lypsylehmät, hiehot, siitossonnit, -emakot, -karjut sekä uuhet ja siitospässit.

Menettelyistä poissuljettuja ovat myös eläkesäästäjän osuus eläkerahastossa sekä osakkaan osuus lisäeläkerahastossa siltä osin kuin ne vastaavat tälle osakkaalle maksettujen työnantajan eläkemaksujen määrää ja niiden sijoituksen tuottoa.

Voimassa alkaen **1. huhtikuuta 2017**

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt. Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Päivitetty viimeksi: 10/02/2020